WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
WOJCIECH KUTYŁA

LKA.411.006.03.2016
S/16/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

S/16/006 – Sprawowanie nadzoru przez państwowe instytucje ochrony środowiska nad utylizacją odpadów niebezpiecznych na przykładzie zamierzonej przeróbki odpadów z Salwadoru w zakładzie zlokalizowanym na terenie Dąbrowy Górniczej

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler

Beata Pękul, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/99/2016 z dnia 12 lipca 2016 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1]

Jednostka kontrolowana

Ministerstwo Środowiska[1]

Kierownik jednostki kontrolowanej

Jan Szyszko, Minister Środowiska[2]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie[3] działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W ocenie NIK, Minister Środowiska, w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów, we właściwy sposób wykonał objęte kontrolą obowiązki określone w ustawie z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów[4], które mają wpływ na ochronę środowiska, w tym szczególnie na ochronę życia i zdrowia ludzi. Również dostęp do ujednoliconych danych dotyczących zgłoszeń i decyzji w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów oraz instalacji, dla których udzielono zezwolenia wstępnego dla instalacji odzysku był zgodny z wymogami wyżej wymienionej ustawy.

Minister Środowiska czynnie uczestniczył w procesie szczegółowego wyjaśnienia obaw i wątpliwości dotyczących zamierzonego spalania odpadów z Salwadoru w Dąbrowie Górniczej oraz ich transportu przez terytorium Polski, a także funkcjonowania spalarni w tym mieście. Pytania, wątpliwości i protesty były zgłaszane przez mieszkańców Dąbrowy Górniczej, organizacje społeczne, radnych, posłów i senatorów. Sposób załatwiania powyższych spraw przez Ministra Środowiska był zgodny z przepisami.

---

[11] Zwane dalej: MŚ.

[2] Powołany w skład Rady Ministrów, na urząd Ministra Środowiska postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 listopada 2015 r.

[3] Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

[4] Dz.U. z 2015 r., poz. 1048 j.t. – zwanej dalej ustawą o mpo.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Nadzór Ministra Środowiska nad wydaniem i realizacją pozwolenia zintegrowanego, wydanego przez Marszałka Województwa Śląskiego dla SARPI Dąbrowa Górnicza Sp. z o. o.[5]

Opis stanu faktycznego

Decyzją Nr 766 OS/2013 z dnia 29 marca 2013 r. (zmienianą decyzją Nr 2584 OS/2013 z dnia 9 grudnia 2013 r.) Marszałek Województwa Śląskiego udzielił SARPI pozwolenia zintegrowanego dla instalacji do termicznego przekształcania odpadów - spalarni odpadów, zezwalającego na przetwarzanie (odzysk, unieszkodliwianie) odpadów o kodach m.in.:

a) 02 01 08* (odpady agrochemikaliów zawierające substancje niebezpieczne, w tym środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności) w ilości 10 000 Mg/rok dopuszczonych do unieszkodliwienia w procesie D10,

b) 15 01 10* (opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone) w ilości 14 000 Mg/rok dopuszczonych do unieszkodliwienia w procesie D10 oraz w ilości 9 000 Mg/rok w procesie D13.

[Dowód: akta kontroli str. 2-61]

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Departamentu Zarządzania Środowiskiem w MŚ: *Do Ministerstwa Środowiska nie wpłynęło odwołanie od decyzji Nr 766 OS/2013 z dnia 29 marca 2013 r. (zmienionej decyzją Nr 2584 OS/2013 z dnia 9 grudnia 2013 r.), którą Marszałek Województwa Śląskiego udzielił SARPI pozwolenia zintegrowanego dla instalacji do termicznego przekształcania odpadów, jak również Minister Środowiska nie wszczynał postępowania nadzwyczajnego w przedmiotowej sprawie. W związku z tym, że nie było prowadzone postępowanie administracyjne przez Ministra Środowiska, nie było w nim stron postępowania. Kompetencje Ministra w przedmiocie ingerowania w treść decyzji administracyjnej mogą być realizowane wyłącznie w trybie kpa.*

[Dowód: akta kontroli str. 64]

2. Działania podjęte przez Ministra Środowiska w związku z planowanym przemieszczeniem odpadów niebezpiecznych do Polski

W dniu 20 października 2014 r. GIOŚ, działając na podstawie art. 9 ust. 1 lit. b i art. 10 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 z dnia 14 czerwca 2006 r w sprawie przemieszczania odpadów[6], art. 4 pkt 1 i art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o mpo oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego[7], wydał następujące decyzje/zezwolenia[8] dotyczące planowanych przemieszczeń odpadów z Salwadoru do Polski:

1) DKR-422/SV-01-2014/84/5/14/jb zezwalającą na przywóz 100 ton (maksymalnie pięć transportów) stałych odpadów agrochemicznych

[5] Spółka prowadząca instalację do termicznego przekształcania odpadów – spalarnię, zwana dalej SARPI,

[6] Dz.U.L.190 z 12.7.2006.

[7] Dz.U. z 2016, poz. 23 j.t. ze zm.

[8] Wydane dla Fonto de Seneamiento y Fortalecimiento Financiero (FOSAFFI) z siedzibą: 1* Calle Poniente y Septima Avenita Norte, Segundo Nivel, Edificio del Banco Central, de Reserva de El Salvador, San Salvador, El Salvador.

zawierających substancje niebezpieczne, oznaczone kodem A4030 zgodnie z załącznikiem IV do rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 oraz kodem 02 01 08* zgodnie z Europejskim Katalogiem Odpadów (OJ L. 203, 28.07.2001, p.18),

2) DKR-422/SV-02-2014/85/5/14/jb zezwalającą na przywóz 100 ton (maksymalnie pięć transportów) ciekłych odpadów agrochemicznych zawierających substancje niebezpieczne, oznaczone kodem A4030 zgodnie z załącznikiem IV do rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 oraz kodem 02 01 08* zgodnie z Europejskim Katalogiem Odpadów,

3) DKR-422/SV-03-2014/86/5/14/jb zezwalającą na przywóz 100 ton (maksymalnie pięć transportów) odpadów w postaci opakowań zawierających pozostałości lub zanieczyszczonych przez substancje niebezpieczne (pestycydy), oznaczonych kodem A4130 zgodnie z załącznikiem IV do rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 oraz kodem 15 01 10* zgodnie z Europejskim Katalogiem Odpadów.

4) Okres realizacji przewozu odpadów ustalono do dnia 31 grudnia 2014 r.

5) Jako odbiorcę odpadów wskazano firmę SARPI.

[Dowód: akta kontroli str. 65-79]

W związku z licznymi protestami mieszkańców oraz zaniepokojeniem opinii publicznej wyrażeniem zgody przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na przywóz odpadów niebezpiecznych z Salwadoru, Minister Środowiska udzielał szczegółowych wyjaśnień dotyczących wątpliwości i obaw zgłaszanych przez różne środowiska, a odnoszących się do funkcjonowania instalacji SARPI jak i samego procesu międzynarodowego przemieszczania odpadów.

Minister Środowiska przeprowadził rozmowy, *w wyniku których prezes firmy SARPI podjął decyzję o tym, że zakład w Dąbrowie Górniczej nie przyjmie niebezpiecznych odpadów z Salwadoru.*

Ostatecznie odpady te unieszkodliwione zostały poza terytorium Polski, w spalarni firmy TRADEBE Fawley Ltd. zlokalizowanej w Southampton w Wielkiej Brytanii.

[Dowód: akta kontroli str. 122 – 125, 143 - 145]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli[9] kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 8 listopada 2016 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Wojciech Kutyła

.....

[9] Dz.U. z 2015 r. poz. 1096 ze zm.